

Jedina Srпкиnja u najpoznatijem orkestru na svetu-Berlinskoj Filharmoniji, Maja Avramović, govori za Ogledalo

LEPA SLIKA SRBIJE SU NJENI LJUDI U SVETU

Maja Avramović, prva i za sada jedina srpska umetnica, violinistkinja, obeležila je 15. godina rada u Berlinskoj Filharmoniji

- Muzički Olimp, kakav je ovaj ansambl dugo je bio bastion koji žene umetnici nisu mogle da osvoje

- Tradiciju prekinuo maestro Herbert fon Karajan, kada je svoj ostanak uslovio ulaskom prve žene u orkestar –oboistkinje Sabine Mejer

- Audicija za prijem u Berlinsku Filharmoniju sastoji se iz tri etape u kojoj ponekad stotinak muzičara svira za jedno raspisano mesto

- O prijemu tajnim glasanjem odlučuje ceo orkestar

- Svaki uspeh "naših ljudi" u "velikom" svetu u maniru naših nehajnosti, ali i namere ostaje često dobro kontrolisana ili retko upotrebljavana činjenica. Najčešće biva zloupotrebljavana!

Zašto!?

Ne znam i znam.

Jedan od najekskluzivnijih novinarskih, ali i ljudskih zadataka radosti i ponosa bio je uspeh violinistkinje Maje Avramović, kada je pre 15. godina u zahuktaloj ratnoj igri na prostoru bivše Jugoslavije uspela da postane prva i za sada jedina Srпкиnja, član jednog od najpoznatijih orkestara na svetu Berlinske Filharmonije.

U to vreme (1994.) taj uspeh i vest zatekla me je u Solunu, na Državnom Konzervatorijumu Muzike gde se održavao veliki međunarodni kurs mladih pijanista. Kada sam, saopštila na hodniku Konzervatorijuma da je u grmljavini topo-

Maja Avramović, koju kad gledamo preko satelitskih prenosa koncerata BFO, svuda u svetu, kamere nezaobilaze – valjda zato što svira u prvim violinama i valjda zato što je lepa oku kamere. A jeste, posebno za svojim pultom i sa svojim instrumentom.

Pred sam kraj sezone u BFO, koja se tradicionalno završava 20. juna, koncertom na otvorenom u Berlinu "Wald Bine", gde prisustvuje preko 10.000 ljudi, razgovarali smo sa Majom Avramović o 15 godina rada na "muzičkom Olimpu" u Berlinskoj Filharmoniji:

Ogledalo: Koliko dugo svirate u Berlinskoj Filharmoniji?

- Audiciju sam imala marta 94, a ugovor mi je počeo od septembra iste godine. Znači, sada mi se završava 15. sezona.

Ogledalo: Koliko je žena danas u orkestru i da li se "muški" princip u BFO, koji je važio dugi niz godina promenio?

- Trenutno nas je 16 žena, od 128 članova. Puno toga se promenilo u zadnjih 20 godina što se toga tiče, ali ne sasvim. Ipak, ako na audiciji žena očigledno bolje svira od muškarca, biće angažovana. Osim, ako se imaju ne baš najbolja iskustva u orkestru sa njom tokom sviranja kao ispostoj. Ali u suštini, to važi za sve, bez obzira na pol.

Ogledalo: Koliko muzičara sa prostora Balkana, posebno ex-Jugoslavije ima u orkestru?

- Iz bivše Jugoslavije nas je samo dvoje: moj kolega iz grupe Aleksandar Ivić, iz Zagreba i ja, iz Niša.

Ogledalo: Sa kojim dirigentom

va i srpskom piru na Balkanu, kako su tada svi mediji u svetu listom predstavljali Srbe, naša Maja prošla audiciju "iz prve" nastalo je pravo međunarodno slavlje. Prilazili su pijanisti i umetnici iz Estonije, Rusije, Grčke, Engleske, svi koji su tih martovskih dana u Solunu činili muzički svet.

Od tog događaja do danas u srpskim medijima, osim za obeležavanje 10 godina "rada" 2003. godine, uspeh Maje Avramović ostajao je "ekskluziva" samo za one koji nisu zarobljenici ideje da to mogu i oni. A takvih je mnogo kod nas. U Berlinskoj Filharmoniji za sada je još uvek samo naša

ste svirali prvi koncert?

- Ne bih mogla tačno da se setim, ali mislim da je bio naš tadašnji šef, Claudio Abbado.

Ogledalo: Ko je i kako se bira stalni dirigent BFO?

- Trenutno nam je šef dirigent Englez, Simon Rattle. Inače mi, orkestar, biramo sami našeg budućeg šefa! Taj proces traje par meseci i u okviru nekoliko sednica diskutujemo o tome. Na kraju je tajno glasanje. Nakon toga preostaje još da se upravni odbor složi sa dirigentom oko njegovog ugovora.

„VIOLINISTKINJA“ NA KROVU SVETA

Maja Avramović je rođena 29. maja, 1968. godine u Nišu, u porodici muzičara. Njena majka Svetlana Dejanović Avramović, jedna je od prvih, koja je početkom 60-tih godina kao tada istinsko čudo sa 16. godina upisala studije klavira na Muzičkoj akademiji u

Beogradu.

Maja, sa pet godina upisuje tada uglednu i jedinu školu za muzičke talente u Jugoslaviji, u Čupriji. Bila je prva generacija te škole, što je takodje važan podatak iz ove blistave muzičke i životne priče. Bila je u klasi profesora violine Dragana Jovanovića, legendarnog pedagoga iz čije su „radionice“ izašli do sada najbolji instrumentalisti na ovom instrumentu iz bivše Jugoslavije, kao i Srbije.

Školovanje nastavlja na Fakultetu „(Hoh Shule“) u Kelnu, u klasi profesora Igora Ozima, gde u rekordnom roku završava studije i magistraturu. Nekoliko godina svira u kamernom orkestru Kelna.

Na audiciju za BFO prijavljuje se u martu mesecu 1994. godine na konkurs za jedno mesto violiniste – za drugim pultom.

U konkurenciji od stotinu kandidata iz celog sveta, tajnim glasanjem Orkestar i tadašnji dirigent, maestro Abado jednoglasno i bez dvoumljenja primaju Maju Avramović.

Dok se priseća tih dana, sa smeškom od „million dolara“ kaže da su joj kolege iz orkestra prilazile posle treće etape i učtivo čestitali, a poslednji je prišao tadašnji koncert majstor koji je uz dubok naklon i čestitanje izgovorio „Izvinite“. Shvatila je to kao odbijanje pa je mislila, dobro, još jednom ću probati. „Izvinite...“ odzvanjalo je u ušima Maje Avramović, kada je čula nastavak rečenice: – Konkurs je bio raspisan za drugi pult violina, ja Vas molim da prihvatite mesto za prvim pultom!!!!

Aplauz svih prisutnih se prolomio iskrenošću i poštovanjem mladoj umetnici.

U Srbiji se on tiho čuo tek u tekstu o desetogodišnjici rada. Za petnaestu godinu rada u Berlinskoj Filharmoniji nije bilo ničega

Zašto? Kad je Srbija lepa samo kad su ljudi koji je predstavljaju kao Maja Avramović!?

Ogledalo: Zašto više od 40. godina BFO nije svirala u Jugoslaviji, ili Srbiji?

- Mislim da je u pitanju finansijski problem, a možda i način naše organizacije u Srbiji. Ovde u orkestru se sve planira 2-3 godine unapred, putovanja čak nekada i malo duže. Ali u zadnjih 15-20 godina je sigurno i jedan od razloga, bila politička situacija u zemlji.

Ogledalo: Putujete mnogo sa orkestrom, kojim se kontinentima najviše radujete, gde je "najbolja" publika?

- Volim da putujem i radujem se uglavnom svakom putovanju, posebno ako je nešto potpuno novo za mene. Ali moram da priznam da uvek vrlo rado idem u Aziju, specijalno u Japan. Ljudi, atmosfera, hrana!!!!!!

Teško je reći gde je najbolja publika... dosta zavisi od toga koji repertoar sviramo i kako. Naravno i od mentaliteta zemlje u kojoj gostujemo. Južna Amerika ili Italija su sigurno drugačije nego, recimo Kina ili Koreja.

Ogledalo: Imate li "najdražu" salu, omiljeni program ili delo?

- Sa svim iskustvima koje imam proteklih godina, uvek se vraćam na to, da je naša sala u Berlinu jednostavno fantastična! Bez obzira da li se svira u orkestru ili sedite u sali bilo gde, akustika je svuda ista. Perfektno se čuje sve! I to na najbolji način.

Kada je reč o kamernoj muzici, najomiljenija mi je sala u Tokiju -"New Opera City Hall".

Za neko specijalno delo, ne mogu da se odlučim.

Ogledalo: Šta Vas najviše impresionira kad prvi put dođete negde? Šta volite da nosite kao suvenir sa svojih putovanja. Program, publiku, grad ili uopšte zemlju u kojoj ste bili?

- Kada sam negde prvi put, obično posmatram ljude, njihove običaje i tradiciju. kao i sam grad. I najčešće ponesem po neku sitnicu kao suvenir.

Ogledalo: Da li, kako i šta pričate o svojoj zemlji - Srbiji?

- Naravno da govorim o Srbiji. Zavisi da li je tema aktuelna ili samo upoređujem neke običaje i reakcije. Tokom rata 90 godina, naročito u drugoj polovini sam često u orkestru morala da poboljšavam sliku Srbije. Jer naravno, većina ljudi nije bila upoznata sa problematikom i imali su samo informacije sa televizije.

Ogledalo: Ko je presudno uticao na Vas? Da li imate uzore?

-Naravno moji roditelji, naročito moja mama. Ona je bila ta koja je prave muzičke ideje i odluke u pravo vreme donela za mene.

Konkretne uzore nemam, ali od svakog muzičara ili pevača koji me oduševi, gledam da naučim nešto novo.

Imala sam sreće do sada i svirala sa skoro svim poznatim svetskim umetnicima, a sa nekima sa kojima mi je ostala još želja da sviram, neće se nažalost ispuniti. Oni nisu više među živima.